

סיכום תפקיד ופרידה

פתח דבר

בשלהי 2017 נכנסתי לתפקידי, לאחר שזכיתי באמונכם. בתום שני מחזורים אולימפיים בקשתי לסיים תפקידי ב-2025 ולהעביר את "שרביט העשייה".

לידי הייתה זו תקופה מרתקת, מאתגרת ומשמעותית אשר שליחות בצידה. הוועדה לשוויון מגדרי פעלה בשנים אלו בצל הקורונה, אירועי ה-7 באוקטובר, מלחמת "חרבות ברזל" והשלכותיהם רחבות ההיקף ברמה הלאומית, האירגונית והאישית.

ביחד עם חברות וחברי הוועדה לשוויון מגדרי - עמיתים ושותפים לדרך - סייענו לכם בוועד האולימפי בישראל, להוביל מהלכים חשובים לביסוס השוויון המגדרי בתרבות הארגון וקידום מעמדן של נשים בספורט האולימפי ובכלל.

התווית את מטרות הוועדה, הגדרנו את אבני העשייה המרכזיות, עצבנו כלים ותכניות פעולה, קיימנו ניטור ובקרה, דבקנו בתכנית האסטרטגית ופעלנו למיצוב של הוועד האולימפי בישראל כחלוץ ומוביל בתחומי המגדר. כל זאת, תוך שמירה על הרוח והערכים האולימפיים אשר הנחו אותנו והיו "נר לרגלנו". במסמכי זה פרשתי בקצרה את תפקידי, כיווני ועיקרי העשייה של הוועדה לשוויון מגדרי במהלך תפקידי והמלצותי לעתיד לבוא.

חזון ותפקידי הוועדה

הוועדה לשוויון מגדרי חתרה בפעולותיה ליצירת התנאים לקידום השוויון המגדרי הטמעתם באיגודי הספורט האולימפיים בישראל ויישום החזון:

הוועד האולימפי בישראל הינו ארגון מוביל במימוש שוויון מגדרי בספורט, ומהווה גורם מאיץ ומחולל שינוי בסוגיות מגדריות בספורט בישראל.

תפקידי הוועדה:

- לפעול לקידום והבטחת מיצוי השוויון המגדרי בתהליכי התכנון, תקצוב, הכשרה, ייצוג הולם, בוועד האולימפי בישראל ובאמצעותו בכל גופי הספורט המאוגדים תחתיו.
- להתוות מדיניות, תקנון וקוד מחייבים בהיבטים מגדריים לוועד האולימפי בישראל ובאמצעותו לכל גופי הספורט המאוגדים תחתיו.
- להמליץ על תכניות חינוכיות ותכניות מקצועיות מחוללות שינוי ומעצבות תודעה מגדרית בוועד האולימפי בישראל ובאמצעותו באיגודים המאוגדים תחתיו.
- להמליץ על כלי בקרה שישקפו תמונת מצב וימדדו את ההתקדמות במיצוי השוויון המגדרי באיגודי ומרכזי הספורט המאוגדים תחת הוועד האולימפי בישראל.
- לעודד ולקדם בריאות ורווחה של ילדות, נערות ונשים באמצעות עיסוק בפעילות גופנית וספורט.
- לעצב מענה לסוגיות מגדריות ייחודיות עקב שוני רלוונטי.

אתגרים מרכזיים:

- מימוש האפשרויות שנוצרו בעקבות מדיניות השוויון המגדרי בתנועה האולימפית הבינלאומית למינוף ועיצוב השוויון המגדרי בספורט בישראל.
- להוות ועדה הפועלת ומשפיעה באמצעות: חינוך, פיתוח מומחיות וקידום פרויקטים מעצבי שוויון מגדרי תוך הרמוניזציה ושיתופי פעולה עם גופים בארץ ובעולם.
- הצבת הסוגיה המגדרית על סדר היום של מקבלי ההחלטות בוועד האולימפי בישראל ובאמצעותו בגופי הספורט המאוגדים תחתיו.
- הרחבת השיח בכל הנוגע לשוויון מגדרי בספורט בישראל.
- פיתוח קהילה ומנהיגות ספורטיבית הפועלת לשוויון מגדרי בספורט.

ארבעה עקרונות הנחו אותנו בתהליך העבודה:

- עקרון המיקוד האסטרטגי באמצעות תכנית עבודה רב שנתית
- עקרון המצפן כמתווה פעולה – באמצעות הגדרת תקינה
- עקרון התהליך המשותף – באמצעות שיח פתוח עם קברניטי הספורט, אקדמיה, ספורטאים/יות, מאמנים, מעטפת תומכת ואחרים
- עקרון מרחבי ההשפעה – באמצעות שיתוף הידע, הכלים וההכשרות בכלל גופי הספורט בארץ ובעולם

מטרת העל של כל פעולתנו הינה יישום דו"ח השוויון המגדרי של ה-IOC באמצעות עבודה על ארבעה צירי מענה:

סיכום עיקרי העשייה

העלאת המודעות המגדרית והטמעת הנושא המגדרי בתרבות האירגונית

- מיסוד תפקידי הוועדה לשוויון מגדרי בוועד האולימפי בישראל, אתגריה ומבנה הפעולה שלה.
- ביצוע תהליך אסטרטגי משותף של חברי הוועדה לשוויון מגדרי לברור ערכיה, החזון ומיתוגה ואישורו בפני ההנהלה.
- כתיבת האמנה לשוויון מגדרי אשר נחתמה ואושרה ע"י האסיפה הכללית והנהלת הוועד האולימפי בישראל.
- כתיבת התקינה המגדרית לוועד האולימפי בישראל כמצפן מורה עשייה להטמעת השוויון המגדרי בוועד האולימפי בישראל ובאמצעותו באירגוני הרוחב והאיגודים האולימפיים.
- נכתבה תכנית עבודה אסטרטגית רב שנתית – 2020-2024, ככלי פעולה ובקרה למדידת ההתקדמות הנגזרת מאתגרי התקינה המגדרית.
- בוצע ניטור שנתי והוצגה תמונת מצב השוואתית בהיבט המגדרי תוך בחינת המגמות והתאמת תכניות הפעולה.
- כחלק מתהליך השקיפות, השיתוף והנגישות לידע, שהוועדה הציבה לעצמה כערך, כל מסמכנו ותוצרי הוועדה ניתנים לקריאה והורדה בלשונית הוועדה באתר הוועד האולימפי בישראל והעיקרים שבהם פורסמו גם ב-IOC.
- בוסס המוניטין של הוועד האולימפי בישראל כחלוץ ומוביל האג'נדה האולימפית בתחום המגדרי בארץ ובעולם (תקנון מוגנות, אמנה, תקינה מגדרית, תמונת מצב, קורס דירקטוריות, קורס "מאמנות המחר" ועוד).
- העשייה והיוזמות של הוועד האולימפי בישראל בתחומי המגדר תורגמו והופצו ל-IOC. בביקורו בישראל חתם נשיא הוועד האולימפי הבינלאומי, ד"ר תומאס באך על האמנה לשוויון מגדרי של הוועד האולימפי בישראל. קיימנו לראשונה את הוועידה הבינ"ל לספורט ומגדר ולאחריה ועידה נוספת בסימן יובל ל"טייטל 9", כמו גם כנס ייעודי לספורטאיות עלית ולמאמנות.

- הרחבנו את שיתופי הפעולה בתחומי המגדר עם שותפים אסטרטגיים בספורט, באקדמיה ואחרים, תוך קידום היבטי המגדר בכנסים, פורומים, שולחנות עגולים ועוד.
- פרסמנו את המנחה לאיזון הייצוג המגדרי בתקשורת תוך מעקב אחר תמונה וכיסוי ספורטיבי תקשורתי הוגן ומאוזן מגדרי. המנחה הופץ הן באירגוני הרוחב, באיגודים האולימפיים והן בגופי תקשורת הספורט בישראל.
- נערכו שיחות, הדרכות והסברות להטמעת החשיבה המגדרית להנהלת הוועד האולימפי בישראל, לאסיפה הכללית, לפורום מנכ"לים, למאמנים בפודיום, לסטודנטים ברוב המכללות האקדמיות לספורט ומחוצה להם באוניברסיטאות, סטודנטים באס"א וקורסי הכשרה בווינגייט.

מוגנות ומניעת הטרדה מינית

- עיגנו והטמענו את תחום המוגנות ומניעת הטרדה מינית על מנת להבטיח סביבת אימון, תחרות ועיסוק מוגנים ומכבדים בספורט הן באמנה לשוויון מגדרי כערך והן בפרקטיקות ופעולות כמפורט להלן:
- נכתב לראשונה בספורט בישראל התקנון למניעת הטרדה מינית ומוגנות בספורט אשר אומץ ע"י אירגוני הרוחב ורוב האיגודים האולימפיים.
- מונתה לראשונה בספורט ממונה מוסמכת למניעת הטרדה מינית ומוגנות בוועד האולימפי בישראל ולאחריה גם באיגודים האולימפיים.
- מוסד פורום מוגנות בראשות יו"ר הוועד האולימפי בישראל, מנכ"ל, יועמ"ש, הממונה למוגנות ומניעת הטרדה מינית והח"מ שתכליתו עיצוב והנחיית דרכי הפעולה בכל מקרה של פגיעה במוגנות או חשד לכאורה לפגיעה במוגנות ו/או הטרדה מינית.
- לראשונה בספורט בישראל הופקה לומדת הדרכה למניעת הטרדה מינית ומוגנות בספורט אשר תושק בתחילת 2025. הלומדה בשפה העברית, תתורגם גם לשפה הערבית ובעתיד גם לאנגלית.
- נפתח בוועד האולימפי בישראל קו ישיר להגשת תלונה בנושא פגיעה במוגנות ו/או הטרדה מינית.
- מוסד "פורום ממונות" למניעת הטרדה מינית ומוגנות בספורט לבעלות תפקיד זה באיגודים האולימפיים, שתכליתו העמקת הידע והכלים שלהן לצורך ביצוע תפקידן בצורה מיטבית.
- הוסמכו לראשונה בישראל שלושה קציני מוגנות מטעם ה-IOC ובכללם קצינת מוגנות מהחברה הערבית.
- מתקיימות פעמיים בשנה הסברות בנושא מוגנות לספורטאים/יות ובמושב נפרד הסברות למנהלים ולמעטפת התומכת.
- במשחקים האולימפיים 2024 בכל כפר אולימפי מונתה ממונה למניעת הטרדה מינית ומוגנות.
- בכל הגיבושונים למשחקים האולימפיים מועברים תכני המוגנות בספורט.
- בקורס מאמנים לאומיים – "פודיום" הוכנסו 20 שעות מוגנות למאמנים/ות.

מנהיגות נשים בספורט

- שילוב נשים בעמדות מפתח וצומתי השפעה חשובים בהנהלת הוועד האולימפי, בתפקידי יו"ר ומנכ"ליות. המעורבות האישית של יו"ר הוועד האולימפי בישראל, ראשי ומנכ"לי המרכזים הפועל ומכבי וחברי הנהלה הניבו תוצאות ושיעור הנשים עלה בהתאמה. כיום 35% מחברי ההנהלה הינן נשים. הוועד האולימפי בישראל מוביל עם שיעור של 50% נשים בתפקידים ניהוליים.
- פתחנו למנהלות בכירות קורס דירקטוריות וניהול ספורט עם הסמכה מהמרכז הישראלי לניהול ואקדמיטציה של ה-IOC. לאחר הסמכת 114 נשים איכותיות כדירקטוריות מתקיים היום הקורס בחלוקה שוויונית בין נשים לגברים.
- במשותף עם אתנה השקנו את פורום הדירקטוריות להעשרת בוגרות ובוגרי קורס הדירקטוריות בתכני ניהול, מנהיגות, חדשנות ועוד.
- נשים בכירות משדה הספורט משמשות מנטוריות בקורס "מאמנות המחר".

טיפוח ומקצוע מאמנות

- נפתחה הכשרה ייחודית, בתמיכת ה- IOC למאמנות נבחרות - ניהול קריירה ל"מאמנות המחר", שתכליתו פיתוח כישורים לקידום והתפתחות אישית ומקצועית המלווה ע"י מנטוריות בכירות מעולם הספורט, האקדמיה, השלטון המקומי, היי-טק, הביטחון ועוד.
- שילוב מאמנות ב"פודיום" - קורס להכשרת מאמנים לאומיים. מאמץ אירגוני לעמוד בסטנדרט של 30% מבלי להתפשר על איכות.
- התקיימו כנסי העשרה עם תכנים ספציפיים למאמנות.
- אושרה לבוגרות קורס "מאמנות המחר" הכשרת העשרה שנתית במסגרת פורום המאמנות היוקרתית שיתקיים לראשונה ברבעון הראשון של שנת 2025.

שוני רלוונטי – הריון ולידה

- החל מה- 7.8.2018 באמות המידה לסגלי ההישג הוכנס ע"י הוועד האולימפי בישראל, סעיף המתייחס למלגה בעת הריון. ספורטאיות הנמצאות בסגלי היחידה לספורט הישגי, אשר תצגנה המלצת רופא לפיה הן לא תוכלנה להמשיך להתאמן בשל הריונה, תוארך זכאותן למלגה עד סיום ההיריון. בתקופת חופשת הלידה (בת 15 שבועות) תממשנה הספורטאיות זכאותן לתשלום מהביטוח הלאומי. בתום 15 השבועות, תקבלנה מלגה למשך שלושה חודשים, לפי הסגל בו היו לפני הכניסה להריון.
- ספורטאית אשר אינה זכאית לדמי חופשת לידה מביטוח לאומי תוכל לפנות למנהלת הספורט ההישגי בבקשה לקבלת המלגה לתקופה זו. במידה והספורטאית בוחרת להאריך חופשת לידה למשך תקופה של עד 9 חודשים נוספים, כפי שמאפשר החוק, תוקפא זכאותה למלגה למשך תקופה זו. עם חזרתה לאימונים, תוחזר לה זכאותה למלגה בה הייתה לפני הכניסה להריון, עד למשך של שלושה חודשים, על מנת להגיע לתוצאה המקנה כניסה לסגלים.
- הועלתה לסדר היום סוגיית הספורט ההישגי כעיסוק והדילמה של ספורטאיות בין קריירה למשפחה.

שיתופי פעולה עם מנהל הספורט ואתנה

- הפקת המנחה לייצוג מגדרי בטקסים ואירועי ספורט – הופץ לכלל גופי הספורט בישראל.
- הוועידה השנייה לספורט ומגדר.
- פורום דירקטוריות.

מגמות

- נשמר שיעורן הגבוה של ספורטאיות במשחקים האולימפיים.
- שיעור הנשים בהנהלת הוועד האולימפי עומד על 35%.
- שיעור התפקידים ודרגי הניהול בוועד האולימפי עומד על 50%.
- שיעור הנשים בתפקידי ועדות וחברות ועדה עומד על 45%.
- שיעורן הגבוה של נשים בוועדות בינ"ל עומד על 60%.
- הקצאת מלגות ותמריצים שוויונית בכפוף להישג
- לזכייה בתואר ספורטאית/ת ומאמן/ת השנה יש התייחסות מגדרית כחלק מהחזון הארגוני.
- שיעור המאמנות מצוי בתת ייצוג. נשמר שיעורן הגבוה של 30% בפודיום. "קורס מאמנות המחר" כמאיץ שינוי.
- מעבר לקריירה חדשה שיעור הנשים גבוה ובולט – לימודים אקדמאיים, יציאה להכשרות והשתלבות בעבודה.
- מוגנות בספורט – תת דיווח. נמשכת העמקה באמצעות כלים להטמעת הידע ושינוי התנהגותי לצד מדיניות של "0" סובלנות לחורגים מהנורמה.
- הסמכת 3 קציני/ת מוגנות מטעם ה-IOC.

המלצות לעתיד לבוא

- שינוי שם יו"ר הוועדה – הוועדה לשוויון מגדרי, גיוון והכללה בדומה לפונקציה ב-IOC כמו גם ריענון חברי הוועדה עם סייגים.
- עדכון התקינה המגדרית (מדד המגדר האולימפי בישראל) וכתובת תכנית אסטרטגית לשנים 2025-2028
- הקמת טריבונאל ייעודי למוגנות בספורט בוועד האולימפי בישראל, בראשות שופטת ושני דינים עו"ד, שייתן מענה לדיון ולהגשת ערעור בנושאי מוגנות בספורט ופגיעה מינית.
- שוני רלוונטי וזכויות נשים- עיצוב סדנה מעשית לספורטאיות במטרה לפתח מימוניות וידע להתנהלות מול הרשויות: ביטוח לאומי, מס הכנסה, זכויות לידה, זכויות המוקנות ע"י הוועד האולימפי בישראל, חקיקת נשים בישראל (חוק שוויון הזדמנויות, חוק חופש העיסוק, זכויות נשים במשפט העבודה הישראלי המעניק הגנות שונות לאישה עובדת בהקשר ללידה, הורות וחיי משפחה, זכויות נשים סטודנטיות: התאמות לסטודנטים ולסטודנטיות עקב טיפולי פוריות, היריון, לידה, אימוץ, או קבלת ילד כהורה מיועד או כהורה במשפחת אומנה) כמו גם להתנהלות צרכנית וכלכלית מושכלת.
- ליווי ועידוד ספורטאיות עלית ומאמנות לחזור לפעילות אחרי לידה תוך מתן פתרונות ארגוניים-מערכתיים לשילוב קריירה- משפחה (סיוע כלכלי, נסיעות לחו"ל עם בן/ת זוג). יש להבטיח כי הקריטריון לזכאות למלגה לספורטאית ימשיך להיות מעוגן באמות המידה בנושא מחייב שאין לשנותו.
- ההתייחסות לנשים בספורט ולזכויותיהן צריכה להיות דומה לזכות של נשים לחזור למקום העבודה תוך שמירה על מעמדן ותפקידן במקום העבודה קודם להריון (סעיף 9 לחוק עבודת נשים).
- לצורך כך נדרש לקדם מול מנהל הספורט שינוי החקיקה כך שהעיסוק בספורט תחשב כעבודה.
- הטמעת תהליכי כניסה לתפקיד (Onboarding) בכל הנוגע למגדר ומוגנות בספורט, תוך התאמתם לבעלי התפקיד הרלוונטיים (יו"ר/מנכ"ל/מעטפת תומכת) פרונטלית ובאמצעות לומדה.
- פיתוח לומדת הדרכה בנושא מוגנות לצעירים והוריהם.
- מחקר ופיתוח- הקמת מוקד ידע מגדרי ופיתוח מנגנוני מחקר וניהול הידע לצרכי ופעילות הוועד האולימפי בישראל ולהבנה טובה יותר של היבטי המגדר בספורט.
- הטמעת כלי ניטור דיגיטליים למעקב אחר כיסוי ספורטיבי תקשורתי, הוגן ומאוזן מגדרי.
- בניית מודל שיאפשר ביצוע הוגן של "תחרות אלופי השוויון המגדרי" לקראת המשחקים האולימפיים 2028.

סיכום

בכל הנוגע לנשים בספורט, עידן זה קורא תיגר על סטריאוטיפים ותכישות עולם מיושנות שהדירו נשים מהשתתפות במשחקי ספורט ומענפי הספורט האישיים והקבוצתיים. מרגש לראות את השינויים החשובים ושיעורן המספרי ההולך וגדל של נשים בזירה הספורטיבית בכל הענפים ובכללם בענפי הספורט המעורבים עד כדי שוויון מגדרי במשחקים האולימפיים 2024 בפריז. ממצאי סיכום זה משקפים את המאמצים המתמשכים שלנו בישראל ליצור סביבה שוויונית ומגוונת יותר שבה כל הספורטאיות והספורטאים, המאמנים המאמנות, המנהלות והמנהלים, יכולות ויכולים לשגשג ולהצליח ללא הבחנה מגדרית.

שוויון מגדרי ותיקון עוולות היסטוריות אינו קורה מעצמו. השינוי הוא תוצאה של מכלול הפעולות המכוונות שלנו בארגון לקידום והבטחת השוויון. הוועד האולימפי בישראל הגדיר מטרות ומימש אותן, בזכות מנהיגות, דירקטיבה ברורה, אקלים אירגוני מאפשר, תקציבים, וניהול מושכל של היו"רית, המנכ"ל, ראש מערך החינוך וה"אולימפיק סולידרטי", הממונה על תחום המוגנות ומניעת ההטרדות המיניות, חברי הנהלת הוועד האולימפי בישראל כמו גם, חברי הוועדה המסורים.

בישראל 2025 אנו עדיין בתת ייצוג של ילדות, נערות ונשים ברוב ענפי הספורט בארץ (23%). ההישגים המרשימים מעוררי הגאווה וההשראה של הספורטאיות האולימפיות בישראל מאיצים את הצורך לממש את כלל הפוטנציאל האנושי ללא הבחנה מגדרית. זהו אינטרס לאומי-קולקטיבי. אנו פעלנו באמצעות הפלטפורמה האולימפית העוצמתית על מנת לאפשר הזדמנויות שוות, הסרנו חסמים, פיתחנו הכשרות ייחודיות, הבטחנו כי בכל התכניות המקצועיות שלנו תהייה נשים במספר שוויוני או ייצוג הולם. עודדנו נשים להתמודד על תפקידים משמעותיים, פעלנו לייצוג גבוה של נשים בהנהלה, בתפקידי ניהול בוועד האולימפי בישראל, בוועדותי ובוועדות בינלאומיות. פעלנו בנחרצות להבטחת סביבת עבודה, אימון ותחרות בטוחים ומוגנים כמו גם יישום שוויון בתקציבים, שוויוניות בפרסים/מלגות/תמריצים ועוד.

בטוחני כי גם לעתיד לבוא, היעדים החשובים שהושגו ישמרו תוך המשך טיפוח השוויון בין המינים וחיזוק השתתפותן של נשים בספורט ובעמדות השפעה באמצעות תכניות חדשות. יצירת שינוי חברתי הוא אחד ממשימות המפתח שלנו בוועד האולימפי בישראל והוועדה לשוויון מגדרי איתנה במחויבותה ליצור קהילת ספורט שוויונית, מכילה ומגוונת יותר, שבה לכל אדם יש את ההזדמנות להגיע גבוה ורחוק, מהר יותר ומוגן יותר.

שלמי תודה

הנני מבקשת להביע תודה מיוחדת

ליו"רית הוועד האולימפי בישראל יעל ארד, ליו"ר בדימוס יגאל כרמי ולמנכ"ל הוועד האולימפי בישראל גילי לוסטיג על שיתוף פעולה ללא משוא פנים ופועלם המקצועי והאיכותי אשר בגינם שמו של הוועד האולימפי בישראל "הולך לפניו" בארץ ובעולם.

תודה והערכה

לראש מערך החינוך והאולימפיק סולידרטי ומזכ"לית הוועדה ירדן הר לב, לממונה על מוגנות בספורט ומניעת הטרדה מינית – לימור מזרחי. לעמיתי בוועדה לשוויון מגדרי: עו"ד לנג דפנה, גלזר אורה, עו"ד אורי קידר, פרופ' קרק רונית, חנה מיננקו, ג'רבי בת-אל, ורדי שירה, ד"ר ירום יוני, ניר-טור שלומית, סדגת ארז אורנה, קובלסקי אילן, מנאסק אלמרענה, קפלן רון ואבי רש, כמו גם לחברי הוועדה שפרשו: ורד בוסקילה, פרופ' יאיר גלילי, רויטל גלוסקא – כולן. עמיתים ושותפים לדרך-אשר יחדיו, בסינרגיה מופלאה, הובלנו מהלכים חשובים למיצוב, חיזוק וקידום השוויון המגדרי בוועד האולימפי ובספורט בישראל.

איחולי הצלחה

הנני מאחלת למחליפתי, פרופ' מימי אייזנשטדט הצלחה רבה והנאה בתפקידה כיו"ר הוועדה לשוויון מגדרי. בטוחני כי ניסיונה המקצועי, לצד המטען הערכי, המחויבות האישית ואהבתה לספורט הינם בבחינת כוח משמעותי ורב ערך לוועד האולימפי ולנשים בספורט בישראל.

בברכת ספורט שווה ומוגן

שלכם,
סוזי יוגב
יו"ר הוועדה היוצאת

מהר יותר # שווה יותר # צודק יותר # מוגן יותר